

■ COLUMNA

Ils pitschens cumbats dal mintgadi

DA MARIA CADRUVI

Set onns hai jau cumbatti cun mes um pervia da geranis. Set onns ed insaquants dis. «Cala cun tes geranis» era sia risposta, «las finiastras da nossa casa ein buca fatgas per geranis.» Jau n'hai mai vuli geranis sin las fanestras, jau vuleva suletta-main geranis avant chasa. In dals motivs era che nossas emprovas dad ornar l'entrada cun zinnias, petunias e margarittas eran stadas senza grond effect. Latiers vegn il fatg che mes um ha adinagì l'idea che la natira en noss conturn saja ritga e bella era senza che nus cultiveschian sezs anc ina mar da flurs avant chasa. Insapura essan nus lura sa cunvegnids da far l'iert tenor il recept da «minimal art» – senza ambi ziuns da vulair daventar ortulans passiuads. I dat numnadain bleras autras chaussas che nus faschain gugent, ubain anc pli gugent che da lavurar en iert.

Ma l'idea cun ils geranis m'è adina puspè vegnida. Jau hai simpla-main gugent geranis e basta. Lur savur ma plascha. Quai n'è betg in'odur. Da parfum gnanca da discurre. Igl è la savur da la terra che va tras mes nas cura ch'jau al met en feglia e flurs da geranis.

Set onns hai jau pia lavurà per mi'idea. Jau hai argumentà ch'ils geranis na sajan betg plantas helveticas e che mes um na stoppia pia betg avair tema da valair sco patriot patetic pervi dad insaquants geranis. Jau hai suttastrigà che geranis sajan plantas cun ina biografia da migraziun. Las bleras sorts han lur patria en l'Africa dal sid.

Forsa èsi stà ils maghers resultats cun autras fluras. Forsa èsi stà ils bellezza geranis che nus vesain mintg'onn a Ruschein sin lautgets e fanestras. Forsa èsi era stà l'accent ironic en l'excellentia exposiziun «Heimat» en l'Arsenal da Lenzburg – cun geranis ord material artificzial. Ma pli probabel èsi stà la magnifica color stgir cotschna da geranis ch'eran exponids questa primavaira per vender sin il plaz-fiera a Glion. En mintga cas, cura ch'jau

hai ditg ch'jau veglia cumpar exact da quels, e mo da quels, è mes um stà d'accord. Trais tocs hai jau lura mess en in grond cup avant chasa. Il geranis ans han fatg plaschair tutta stad. Els èn creschids ed han flurì. «Neve, quels ein bials!», hai jau ditg adina puspè.

Tschel di, cura ch'jau hai prendì davent insaquants fluras setgas da mes geranis fa mes um si per mai: «Cun quels mirein nus da vegnir tras igl unviern, neve, per ch'els flureschien l'auter onn puspei. Jeu fetsch in plaz en tschaler.» Uuuu! Tge success! Mia conclusiun: Mintgant vali la paina dad avair pazienza – ma en il medem mument tuttina insister levamain adina puspè.

Mes um emprova dapi set onns da ma persvader per in roboter da segar il pastget. En quel regard sun jau stada stinada enfin oz. Ma quests pitschens cumbats pervi da differentas ideas han tuttavia lur avantatgs – sut la cundiziun ch'els èn accompagnads dad umor. Els gidan a mantegnair ina relaziun. Natral-main ensemen cun anc auters facturs. Ma gliez fiss lura in'otra columna.

maria.cadruvi@spin.ch